

A liturgia végzésével kapcsolatosan mindig igényes volt: nemcsak magával, hanem a szolgálattelvőkkel és a hívő közösséggel szemben is. Ez az igényesség a schola számára is állandó ösztönző erő és kontroll. Meg kell említenem, hogy utódja, Bodor György plébános úr nagy örömmel fogadta a liturgikus éneklés kialakult gyakorlatát és minden támogatást megad a két scholának. Zenei és liturgikus alkalmazás terén igen sokat tanultam Dobszay László és Szendrei Janka zenetudósoktól. A Schola Hungaricánál eltöltött tíz év, a nyári továbbképzések, meghatározóak ma is e tevékenységem során. Nagy segítség Zámbo Istvánné, aki a gyerekscholát vezeti és sokat foglalkozik a schola nőikarával, és egyre nagyobb részt vállal a scholatáborok szervezésében. És sorolhatnám még hosszasan, akik segítettek, támogattak, tanácsokat adtak. Természetesen nem maradhatnak ki a schola tagjai és szülei sem. Áldozatvállalásukért a jó Isten áldja meg őket!

— *Befejezésül, ha a terveidről beszélnél ...*

— Mindenekelőtt szeretném őrizni, sőt még jobban tudatosítani a gyerekekben és a fiatalokban, hogy amit tesznek, az szolgálat, istendicséret, és a fejlődés, a tökéletesebb éneklés célja ennek a szolgálatnak egyre jobb ellátása. Töreksem, hogy minél többen fedezzék fel a liturgikus éneklés értelmét és szépségét, és vállalják ezt a szolgálatot. S remélem, lesz olyan fiatal, aki tőlem is majd át tudja venni a stafétabotot.

Tihanyi Gábor

Beszámoló a nyári liturgikus-egyházzenei továbbképzésről

Június 24–26-ig ismét megrendezésre került a szkolavezetők és egyházzeneszek nyári liturgikus-egyházzenei tanfolyama, idén új helyszínen, Zsámbékon. A premontrai szerzetesrend szervezése új lendületet kívánt adni a gazdag és rendszeres múltra visszatekintő találkozó számára, mely az utóbbi években nem szakmai színvonalában, de látogatottságában elgyengülni látszott. Biztató volt a több mint 50 fős részvétel országhatáron innen és túlról is. A találkozónak a premontrai nővérek szakiskolája adott otthont. Hagyomány szerint a különféle előadásokat és programokat a zsolozsma és a mise rendszeres éneklése fogta össze ill. keretezte. Az énekes szolgálattelvők próbája és készülése mellett szabad beszélgetésre és ismerkedésre is lehetett időt szakítani.

Június 24-én, csütörtökön, a nőna imaóra után a nyitóelőadást („Zsámbék öröksége”) Holnapy D. Márton O. Praem. plébános tartotta helytörténeti és építészettörténeti témában diavetítéssel egybekötve. Egy helység földrajzi fekvése meghatározó későbbi történetére nézve is: Zsámbék az érseki székhely (Esztergom) és a középkori királyi város (Székesfehérvár) között éppen félúton helyezkedik el, így forgalma és fontossága miatt a premontraiak számára ideális hely volt már a XIII. században.

A második előadás „A kollekták teológiája” címmel hangzott el. Dobszay László az Egyház ősi —szentmisén és a zsolozsmában felhangzó— liturgikus főkönyörgéseinek fontosságát és megértését hangsúlyozta, tömör teológiai mondanivalójukat emelte ki két konkrét könyörgés (egy évközi és egy nagyböjti) elemzésével. Elgondolkodtató az előadás végkicsengése: hitoktatási-pedagógiai vonatkozás a „kollektával és kollektára való neveléssel”.

A Keresztelő Szent János-nap ünnepi vecsernyével és szentmisével folytatódott. A nap végén a beszélgetések és ismerkedések mellett lehetőség nyílt angol kórusok kommentárral egybekötött hallgatására.

Június 25-én a laudes és a reggeli szentmise után az összegyűlt társaság délelőttjét az idei találkozóra megjelent, és a gödöllői premontreiek által kiadott Latin-magyar Diurnale kötet (nappali énekes zsolozsma) megismerésével töltötte. Az előadó, Balogh Piusz O. Praem. kiemelte az új könyv fontosságát saját rendi közösségének liturgikus életében, valamint más, rendszeresen zsolozsmázó szerzetesrendi vagy világi közösségek életében is. A kötet bővítésének ismeretetését és elhelyezését az elmúlt évtizedek magyar nyelvű énekes zsolozsmahagyományába sok éneklés és gyakorlati megjegyzés kísérte.

A szexta imaóra után a zsámbéki Művelődési Házban mindenki megtekintette Móser Zoltán fotókiállítását a középkori magyarországi premontrei építészetről. Hagyomány szerint nemcsak zenei témájú előadások és programok kapnak helyet a liturgikus továbbképzésen, hanem más tudományterületekről is szerepelnek meghívott előadók. Délután „A magyar középkori egyháztörténet vázlata” címmel Török József tartott történeti ismeretgátító előadást.

A délután további részében egy nagy érdeklődést és várakozást kiváltó közös program kapott helyet: „Helyzetjelentés — a mai magyar egyházzene testközelben” — szkölavezetők és kispapok beszámolói szabad beszélgetéssel egybekötve. Ullmann Péter O. Praem. volt a beszélgetés moderátora. A jelenlévők közül szinte mindenki megszólalt, elmondva egyházzenei tevékenységének jelen helyzetét, örömeit, eredményeit, nehézségeit. Hogy mennyire szükséges az ilyen jellegű közös tapasztalatcsere és beszámoló, azt az bizonyította, hogy a társaság figyelme és érdeklődése meg két óra eltelté után sem csökkent. A felmerült problémákra építő javaslatok születtek, az elért eredményeken együtt örvendezett mindenki. A konklúzió: sok-sok dologban bizony egymásra utaltak vagyunk!

Este 9 órakor virrasztó zsolozsmát énekeltünk, mely szintén a találkozó hagyományához tartozik.

Június 26-án délelőtt az előző naphoz hasonló reggeli imádságok után Szendrei Janka előadása hangzott el: „Az énekrend-összeállítás buktatói”. Különösen a gyakorló és liturgikus szolgálatot tevő egyházzeneészek számára volt hasznos hallani a helytelen, meggondolatlan példákat, a liturgikusismeret-hiányból adódó papi-kántori énekösszeállításokat. Az előadáson természetesen elhangzottak a különféle közösségekre szabott lehetséges, helyes vagy éppen követendő énekrend-javaslatok is.

Délelőtt a tanfolyam záróprogramja Barsi Balázs OFM előadása volt „A per annum-lelkiség — a »szürke« idő” címmel. Minden keresztény számára fontos időszak az évközi idő, nemcsak terjedelménél fogva, de az imádságban való kitartás és a megváltás misztériumának folyamatos ünneplése miatt. Liturgikus lelkiség, szolgálat és odaszántság: szorosan összetartozó fogalmak.

A találkozói résztvevői közül sokan ottmaradtak a másnapi Keresztelő Szent János-búcsúra, mely ünnepi laudessel és szentmisével kezdődött, vendéglátással, sok játékkal folytatódott, s du. 4 órakor a premontrei romtemplomban énekelt vesperással fejeződött be. Mindenkinek köszönet a többnapos aktív részvételért! Jövőre szeretnénk ugyanígy, de lehetőleg még többen találkozni!

Balogh Piusz O. Praem.

Szennai István, az igazi kántor

Nyolcvanadik évén túl, tavaly nyáron halt meg Szennai István kántor, aki a Csepel-belvárosi plébániatemplomban énekével, orgonajátékával több mint fél évszázadon át dicsérte az Urat s szolgált a híveket. Csepeli működésének harmincéves jubileumán, a hetvenes évek második felében csepeliek sokasága töltötte meg az akkori nevén Tanácsház-téri templomot és segítette az ünnepeltnéket a hálaadásban. A szentmise-áldozatot akkor Szennai István piarista szerzetesbátyja mutatta be, a kóruson pedig az az ének dicsőítette Istent, melynek tagjai a legötvenesebb években is hűségesek maradtak Istenhez, Egyházzhoz, hitükhöz, meggyőződésükhöz, önmaguk jobbik részéhez. Zengett az ének, oly szépen, hogy az első padokban ülő főkántor szemét könny fátyolozta: ezért érdemes volt kitartani, ugyanazon templom szolgálatában megmaradni, hiszen a hitvalló-éneklő közösség, az ének itt, Csepelen nem széledt szét úgy, mint sok más helyen ekkorra. Mert a folyamatossághoz, egyben maradáshoz, emberi tényező is kellett az égiek kegyelmén túl, s ilyen volt Szennai István.

Első kápláni helyemen három éven át csodáltam pontosságát, fegyelmességét, s azt, hogy a kántor-karnagy-orgonista munkát valóban lélekkel átjárt szolgálatnak tekintette éppen úgy, mint a szabad óráiban művelt kottagrafikát.

Egy alkalommal a csepeli temetőben idős, gondviselt asszonyt kísértünk utolsó útjára, összesen heten. A fiatal pár, az eltartók ketten, két szomszédaszony, meg a három egyházi: pap, sekrestyés, kántor. A sír beföldelése után kértem a négy „gyászolót”: jöjjenek be autóbuszon a csepeli templomba, félóra múlva lesz a gyázmise. Imádkozzunk ott is együtt. Senki nem jött be, a kántor a kóruson, a sekrestyés az első padban, jómagam az oltár mellett: énekes gyázmise volt. Áldás után a megszokott három perces „orgona-gyászhangok” következett, egyetlen taktussal sem megrövidítve, hanem teljes egészében. Utána a sekrestyében nekem, a fiatal papnak ezt mondta Szennai István kántor: „Tudod, ha mi nem imádkozunk ezért a szegény lélekért, akkor bizony senki.” Ez volt kántori hitvallása.

Török József